

Манжура О. В., д.е.н.,
проректор з науково-педагогічної роботи,
Полтавський університет економіки і торгівлі
м. Полтава, Україна

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ КООПЕРАТИВНОГО СЕКТОРА: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Кооперативні форми господарювання органічно притаманні сучасному суспільству і сприяють його прогресивному економічному розвитку. Формування кооперативного сектора національної економіки дозволяє реалізувати підприємницьку ініціативу громадян, забезпечити зайнятість широких верств населення та посилити їх соціальний захист. Міжнародний кооперативний рух, у тому числі європейський, є потужним і організаційно оформленим.

Кооперативна діяльність країн ЄС характеризується: високою конкурентоспроможністю кооперативних підприємств, унаслідок ефекту масштабу та концентрації господарської діяльності; великими обсягами операцій; державним стимулюванням різних видів кооперації; диверсифікацією та індустріалізацією діяльності традиційних видів кооперативів; високим рівнем інтеграції кооперативів із різних галузей діяльності; збільшенням кооперативів третинного сектора (банківські, страхові, споживчі кооперативи, спілки роздрібних торговців та кредитні спілки) та обслуговуючих кооперативів, особливо в галузі туризму [1].

Кооперативна форма господарювання визнана у всіх державах – членах Європейського Союзу. Однак міжнародному співробітництву між кооперативами в межах Європейського Союзу певний час перешкождали юридичні та адміністративні перепони, які були усунуті на ринку без кордонів, що панує на більшій частині території Європи. Європейський Союз підтримав кооперацію, і Рада Європейського Союзу у 2003 році прийняла Регламент № 1435/2003 «Про Статут Європейського кооперативного товариства» для полегшення співробітництва кооперативів у межах Європи. Цей статут є квінтесенцією з національного законодавства країн-членів ЄС, до того ж узгодженою ними позицією [2, с. 12].

Міжнародні і європейські кооперативні організації схожі між собою за галузевою спрямованістю і принципами діяльності. У листопаді 2006 р. було утворено Європейське кооперативне об'єднання «Кооперативи Європи» (КЄ), до якого увійшли організаційно інтегровані на європейському рівні: Європейська спілка споживчих товариств (Eurocoop), Європейська конфедерація виробничих і соціальних кооперативів (CECOP), Європейська асоціація кооперативних банків (ЕАСВ), Європейський союз соціальних аптек (UEPS), Європейська асоціація житлових кооперативів (ЕАНС) [3]. У 2007 р. до кооперативного об'єднання увійшла Європейська сільськогосподарська організація (Cogesa), а у 2008 р. – Європейська асоціація взаємного страхування і страхових кооперативів (AMICE).